

Senſeende. Naar iøvrigt Spørgsmaalene om Egen er blevet reist, og jeg nu ogsaa udtaler mig om dette Spørgsmaal, vil jeg paa Forhaand erklære, at jeg kun udtaler min personlige Mening, idet jeg ikke har noget Svært i den Retning fra det Udvalg, hvis Ordfører jeg er. Jeg skal da strax gjøre opmærksom paa en Feiltagelse, hvori jeg tror, at ogsaa den ærede sidste Læser gjorde sig skyldig. Jeg tror nemlig ikke, at det vil være muligt at opstætte Godkjendelsen af Valget, indtil Spørgsmaalene er afgjort, thi der staar udtrykkelig i Grundloven, at Godkjendelsen skal gaa forud for Egens Afslæggelse. Saalænge Godkjendelsen ikke har fundet Sted, kan man ikke praktisk faae at vide, om det ærede Medlem vil afslægge Egen paa sædvanlig Maade, eller om han ønsker Egen aflagt under en anden Form osv. osv. Altsaa det er en grundlovmæssig Nødvendighed, at Valget først godkjendes, og der er Intet til Sinder for, at det godkjendes efter de hidtil fulgte Regler. Den Bestemmelse, der indeholdes i Forsatningsloven af 18de November 1863, er jo Danmarks Riges Grundlov aldeles uvedkommende, og man kan ikke derfor argumentere til, hvad der nu skal gjælde. I Grundlovens § 55 staar der, at naar Valget er godkjendt, aflægges den Paagjældende Egen. Deraf følger to Ting: for det Første, at det er den Paagjældendes Pligt at afslægge Egen paa Grundloven, eller han kan ikke blive Medlem af denne Forsamling, han kan ikke tiltræde sit Svært, kan ikke udøve alle de Rettigheder og Pligter, som deraf følge. Altsaa, det er grundlovmæssig Pligt for det ærede Medlem at afslægge Egen, en Pligt, for hvilken han selv maa have gjort sig Rede, inden han stillede sig til Valg. Men Sagen har tillige en anden Side, som Klagerne aldeles have overset, idet det er det ærede Medlems grundlovmæssige Ret at afslægge Egen, det er en Ret, som Ingen kan betage ham, hverken den ærede sidste Læser eller Klagerne paa Langeland, thi det staar i Grundloven, at den Paagjældende aflægges Egen. Altsaa, det tror jeg, mine Herrer, staar fast, at det er Kandidatens Pligt, som det er hans Ret, at afslægge Egen paa Grundloven. Men nu opstaar unegtelig adskillige Spørgsmaal, som det maaske ikke er saa let at løse, og som jeg ikke tror, at det høie Ting kan løse uden forudgaaende Drøftelse fra en eller anden Autoritets Side, der kan tage Initiativ i saa Henseende. Jeg skal imidlertid ikke sty til føre Tanken et Skridt videre. Det stiller sig unegtelig ogsaa for mig som for

den sidste ærede Læser, at hvis Kandidaten, hvis han, siger jeg, har udtalt sig saaledes, som det refereres i Klagerne fra Langeland — jeg siger hvis, thi det foreligger ikke konstateret for Thinget, at det ærede Medlem har udtalt sig saaledes, altsaa jeg kan kun udtale det betingelsesvis — men, hvis det ærede Medlem har udtalt, at han hverken tror paa de Kristnes eller paa Sødernes Gud, og han vedkjender sig dette og tilsvarende vedkjender sig de Anstuelser, for hvilke disse Udtalelser ere Udtryk, vil jeg for mit Vedkommende finde, at det ærede Medlem ikke kan afslægge den Egen her i Salen, der lyder saaledes: Jeg lover og sværger at holde Danmarks Riges Grundlov, saa sandt hjælpe mig Gud og Hans hellige Ord. Denne Egen kan det ærede Medlem ikke i saa Fald afslægge, thi han vilde derved støde an mod berettigede Følelser hos den største Del af denne Forsamling og hos Flertallet af den danske Nation. Men det ærede Medlem vil ikke give en saadan Forargelse. Altsaa, jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem ikke vil afslægge Egen i den Form, hvori vi Andre have aflagt den, nemlig sværge ved Gud og Hans hellige Ord; men jeg skjønner paa den anden Side heller ikke, at der er nogen Nødvendighed herfor. Jeg skal tillade mig at gaa lidt tilbage i Liden angaaende denne Sag, thi denne Sag har allerede en Historie. Den var fremme paa den grundlovgivende Rigsforsamling i 1849. I det Udkast til Danmarks Riges Grundlov, som Regjeringen forelagde Forsamlingen, var optaget en Egenformular for Rigsdagens Medlemmer overensstemmende med den, Kongerne hidtil havde aflagt, og gaaende ud paa, at den Paagjældende skulde sværge for den Almægtiges Naasn at ville holde Grundloven. Denne Paragraf vakte Anstød hos Forskjellige, hos Mænd af de forskjelligste Anstuelser, hos Grundtoig, hos Ørsted, hos Bisby, hos Barfod, overhovedet: Folk af de forskjelligste Anstuelser udtalte Anslet om, at der ikke i Grundloven optoges en Egenformular, og dette Anslet trængte igjennem. Ordføreren for Udvalget mødte og erklærede, at man havde taget de gjorte Indsigelser for gyltige, og man besluttede da at udelade en Egenformular. Men derpaa udtalte Ordføreren: Det vil derefter blive nødvendigt, at vi ad Lovgivningens Vej indføre en Egenformular, en Form for Egen, som ogsaa de kunne afslægge, der ikke bekjende sig til Folkekirken eller til nogle af de anerkjendte Trossamfund. Dette er for det Trossamfunds Vedkommende, hvortil Kandidaten, saa vidt mig bekjendt,